

Nr 130.

Av herr **Senander**, *angående extra ordinarie stationskarlen Å. K. B. Engbergs placering i löneklass.*

Extra ordinarie stationskarlen Åke Karl Bertil Engberg, som är född den 28 maj 1913, hade före sin anställning vid statens järnvägar innehaft fast anställning såsom manskap vid försvarsväsendet. Efter att ha blivit antagen till skeppsgosse den 3 april 1929 karlskrevs han den 20 april 1932 och innehade därefter manskapsbeställning vid Stockholms örlogsstation till den 30 april 1939. Under de sista sex månaderna av denna tid var han anställd över stat jämlikt kungl. brev den 8 september 1938 och åtnjöt då tjänstledighet i civilanställningssyfte, varvid han genomgick en kurs i elektrisk svetsning vid ASEA. Härefter blev Engberg inkallad till beredskapstjänstgöring den 3 september 1939 och fullgjorde sådan dels från denna dag till den 8 juli 1943, dels också från den 23 till 26 augusti sistnämnda år. Under denna beredskapstjänstgöring var Engberg överstatsanställd under tiden den 1 december 1939—8 juli 1943. Den 9 juli erhöll han anställning såsom tillfällig stationskarl vid statens järnvägar, antogs till stationskarlsaspirant den 1 april 1944 och blev extra ordinarie stationskarl den 1 april 1945. Engberg är gift sedan 1940 och är försörjningspliktig mot förutom hustru ett barn.

Jämlikt § 8 mom. 4 av civila icke-ordinariereglementet — sådant författningsrummet löd vid den tidpunkt Engberg blev extra ordinarie stationskarl — skulle den, som tillträdde extra ordinarie befattning inom högst sjätte lönegraden, om han dessförinnan under minst sex år innehaft fast anställning såsom manskap vid försvarsväsendet, placeras en lönegrad högre än den, till vilken han eljest skolat hänföras. Hade den fasta anställningen vid försvarsväsendet varat nio år eller mera, skulle han, om han tillträdde befattning inom högst femte lönegraden, placeras två löneklasser högre än den till vilken han eljest varit berättigad. Anställningstid, som infallit före fyllda 18 år, fick dock inte tagas i beaktande för sådan löneklassplacering, och inte heller fick längre tid än högst 8 månader ha förflutit mellan dagen för avgången från den militära anställningen och tillträdet av den extra ordinarie befattningen. Den militära anställningen skulle ansetts ha innehafts i en följd, även om avbrott av sammanlagt högst tre månader förekommit mellan olika anställningsperioder.

Engberg har vid två olika tillfällen i framställningar till Kungl. Maj:t i juni respektive november månad 1945 anhållit att för sin löneklassplacering såsom extra ordinarie stationskarl få tillgodoräkna sig sin föregående militära anställningstid — såväl anställningstiden på aktiv stat som anställnings-

tiden under beredskapstjänstgöringen över stat, vilken är en form av fast anställning. Framställningarna ha dock inte föranlett någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

I sitt yttrande över Engbergs sist ingivna framställning anförde allmänna lönenämnden, att av sökandens tjänstgöring vid krigsmakten enligt lönenämndens mening perioderna 20 april 1932—31 oktober 1938 och 1 december 1939—8 juli 1943 i och för sig vore av beskaffenhet att enligt 8 § 4 mom. civila icke-ordinariereglementet i dess före den 1 juli 1945 gällande lydelse få tillgodoräknas i och för löneklassplacering i extra ordinarie anställning. Av tiden 1 november 1938—30 november 1939 syntes de tidsperioder, under vilka sökanden innehafte fast anställning över stat i civilanställningssyfte respektive fullgjort beredskapstjänstgöring, icke kunna tillgodoräknas honom för löneklassplacering men å andra sidan icke heller böra betraktas såsom avbrott i den fasta anställningen. Då emellertid avbrottet mellan de perioder, under vilka sökanden innehafte fast anställning, ändock uppgått till 4 månader, ansåg lönenämnden sökanden för löneklassplacering i den extra ordinarie anställningen inte böra få räkna sig till godo mer än tiden 20 april 1932—31 oktober 1938. Lönenämnden tillstyrkte därför, att sökanden från och med tillträddandet av den extra ordinarie stationskarlsbefattningen placerades i femte löneklassen. Trots denna lönenämndens tillstyrkan föranledde framställningen, som tidigare framhållits, ingen Kungl. Maj:ts åtgärd.

Det kan enligt mitt förmenande inte vara rimligt och skäligt, att Engberg av rent formella skäl förnekas att i någon som helst utsträckning i lönehänseende få tillgodoräkna sig sin långvariga föregående militära anställningstid, vilken — skeppsgossetiden på något mer än tre år oräknad — uppgår till mera än tio och ett halvt år. Engberg erhöll efter att ha genomgått svetsningskursen vid ASEA anställning hos AB Stålsvets, Tureberg. Hans egentliga syfte härmed var att söka erhålla erforderlig verkstadspraktik för att kunna bli anställd vid statens järnvägars maskinavdelning på hösten samma år, vilket dock omintetgjordes av att han blev inkallad till beredskapstjänstgöring den 3 september. Om han — som beräknat vid denna tidpunkt kunnat påbörja anställningen vid statens järnvägar, hade han i enlighet med gällande bestämmelser fått tillgodoräkna sig sin militära anställningstid för sin löneklassplacering. Det utlovades under tiden för den förstärkta försvarsberedskapen vid flerfaldiga tillfällen, att den inkallade personalen så långt överhuvud taget var möjligt skulle skyddas mot framtida ekonomiska och andra olägenheter, som kunde förorsakas av beredskapstjänstgöringen. Det är givetvis ofrånkomligt, att den enskilde medborgaren i en tid, då hela rikets säkerhet står på spel, måste göra betydande uppoffringar i olika hänseenden, men det kan inte vara rimligt och skäligt och står enligt mitt förmenande i dålig samklang med från ansvarigt håll under beredskapstiden gjorda utfäselser, att den enskilde av rent formella skäl försättes i en sådan situation.

att han på grund av fullgjord beredskapstjänstgöring åsamkas en väsentlig — och i den låga löneställning, varom här är fråga, mycket kännbar — löne-
minskning under åtskillig tid efter den förstärkta försvarsberedskapens upp-
hörande.

Avskrifter av Engbergs två underdåniga framställningar liksom också av
allmänna lönenämndens yttrande i ärendet komma att tillställas vederbörligt
utskott.

Med stöd av det här anförda hemställes,

att riksdagen måtte förklara extra stationskarlen Åke Karl
Bertil Engberg berättigad att från och med dagen för sin an-
ställning som extra ordinarie stationskarl placeras i sjätte
löneklassen, femte lönegraden av löneplan Eo i civila icke-ordi-
nariereglementet.

Stockholm den 20 januari 1947.

K. E. Senander.
